

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ЛОГІКА”

(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

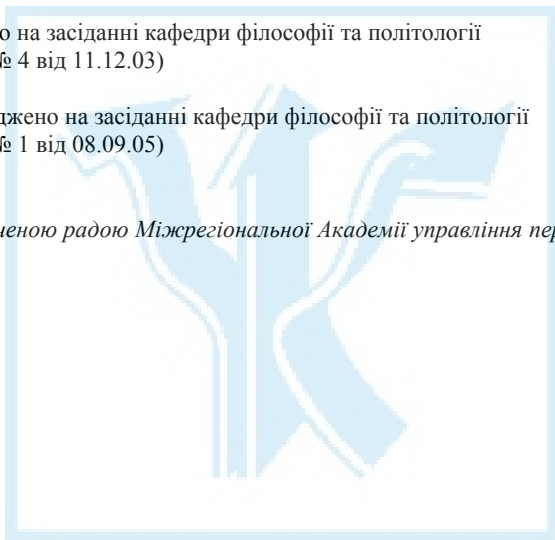
Київ 2005

Підготовлено кандидатом філософських наук, доцентом
І. В. Богдановським

Затверджено на засіданні кафедри філософії та політології
(протокол № 4 від 11.12.03)

Перезатверджено на засіданні кафедри філософії та політології
(протокол № 1 від 08.09.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Богдановський І. В. Навчальна програма дисципліни “Логіка” (для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2005. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Логіка”, теми контрольних робіт (рефератів), питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення дисципліни “Логіка” розроблена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України.

Соціально-економічні і духовні зміни, що відбулись в Україні протягом останніх років: здобуття незалежності, формування ринкових відносин, вимагають підготовки компетентних, ерудованих, висококультурних фахівців-гуманітаріїв, зокрема юридичного і економічного профілів. Досягненню цієї мети сприяє вивчення логіки, яка входить у систему наук, що становлять інтелектуальне ядро духовної культури людства. У наш час роль і значення логіки суттєво зростають, що зумовлюється потребами НТР, насамперед у широкій комп’ютеризації виробництва, керування і обслуговування.

Мета і завдання навчальної дисципліни — допомогти студентам оволодіти:

- певною сукупністю знань про засоби інтелектуальної діяльності, її форми і закони;
- вміннями застосовувати ці знання на практиці, тобто правильно оперувати поняттями і судженнями, використовувати у міркуваннях логічно обґрунтовані схеми умовиводів, правильно доводити і спростовувати ті чи інші положення;
- навичками аналізу міркувань як власних так і чужих, передусім запобігання виникненню інтелектуальних помилок, а якщо вони вже зроблені, то для того, щоб знайти їх і виправити.

Тематика курсу передбачає використання досягнень як вітчизняних науковців-логіків, так і зарубіжних. Основи курсу викладаються в посібнику: “Логіка: опорний конспект лекцій”, що може бути корисним, зокрема, тим студентам, форма навчання яких передбачає переважно самостійне оволодіння матеріалом.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ЛОГІКА”

№ пор.	Назва розділу і теми
	<i>I. Вступ. Логіка як наука</i>
1	Предмет і значення логіки як науки
2	Значення логіки
3	Історія логіки
	<i>II. Логічна характеристика форм мислення</i>
4	Поняття як форма мислення
5	Судження як форма мислення
6	Умовивід як форма мислення
	<i>III. Логічна характеристика основних законів мислення</i>
7	Основні закони логіки
	<i>IV. Логічна характеристика доведення</i>
8	Доведення і спростування

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ЛОГІКА”

Розділ I. Вступ. Логіка як наука

Тема 1. Предмет і значення логіки як науки

Логіка — наука про закони і форми правильного мислення. Специфіка предмета формальної логіки. Місце логіки в системі наук.

Поняття логічної форми (структури) і логічного закону. Єдність і відмінність змісту думки і логічної форми. Мислення і його роль у пізнанні світу. Мислення як предмет дослідження логіки. Істинність мислення і формально-логічна правильність міркування.

Рівні відображення дійсності: емпіричний (відчуття, сприйняття, явлення) і абстрактний: поняття, судження, умовивід.

Структура думки та її вираження за допомогою символів. Мислення і мова. Види мови: внутрішня, зовнішня, усна, письмова, звукова, незвукова. Природні і штучні мови. Семіотика — наука про мови. Рівні логіч-

ної семіотики: синтаксис, семантика, прагматика. Метамова і об'єктова.

Література [1; 6; 9; 11; 14; 15; 19; 22; 23; 25; 28–36]

Тема 2. Значення логіки

Соціальне призначення логіки. Пізнавальна, світоглядна, ідеологічна, методологічна функції логіки.

Культура мислення і роль логіки в її формуванні і розвитку. Складові логічної культури.

Основні види логічних помилок: паралогізми, софізми і парадокси. Шляхи їх подолання. Значення логіки для науки і практики, навчання і виховання.

Література [6; 10–12; 14–16; 18; 19; 22; 23; 37; 38]

Тема 3. Історія логіки

Передумови формування логічних знань. Виникнення логіки в Індії і Греції в V ст. до н. е. Основні представники античної логіки: Парменід, Зенон Елейський, Демокріт, Протагор (інші софісти), Платон та ін. Роль Арістотеля у становленні формальної логіки як науки (виокремлення предмета, використання основного методу — формалізації, формулювання трьох основних законів тощо). Внесок стоїків (Зенон із Кітіона, Хрисіпп із Соли) у розвиток логіки (дослідження складних суджень).

Проблема універсалій і варіанти її вирішення в основних напрямках середньовічної схоластичної логіки: реалізмі, номіналізмі, концептуалізмі.

Розвиток логіки у Новий час. Беконівська концепція індукції. Декартівське розуміння істини як інтуїтивної очевидності. Ідеї Г. Лейбніца про можливі світи і необхідність створення штучної мови.

Етапи розвитку математичної логіки. Основні представники математичної логіки: Дж. Буль, Е. Шредер, О. де Морган, П. Порецький, Г. Фреге, Б. Рассел та ін. Становлення логічної семантики. Співвідношення формальної (класичної) логіки та математичної.

Логічні ідеї в працях С. Яворського, Ф. Прокоповича, інших викладачів Києво-Могилянської академії. Розвиток логіки в Україні у XIX ст. Прогрес логічних знань в Україні у другій половині XX ст.

Література [1; 4; 10; 11–15; 17; 19; 21; 25–27; 30; 31; 37; 38]

Розділ II. Логічна характеристика форм мислення

Тема 4. Поняття як форма мислення

Поняття як висхідна форма мислення. Процес формування понять. Ознаки: істотні і неістотні. Відмінність між поняттями і уявленнями. Логічні способи утворення понять: порівняння, аналіз, син-тез, абстрагування, узагальнення. Функції понять: комунікативна, пізнавальна. Структура понять: обсяг і зміст. Зміст як сукупність наявних ознак предметів, відображених у понятті. Обсяг поняття — сукупність предметів або явищ, мислимих у понятті. Логічні класи, підкласи та елементи класу. Закон зворотного зв'язку між змістом і обсягом понять.

Відмінність між поняттям і словом та їх зв'язок. Поняття — категорія мислення. Слово — категорія мови. Роль слова в адекватному вираженні поняття. Значення поняття: смислове і предметне.

Види понять: за змістом і обсягом. Види за характером ознак, що становлять зміст понять: конкретні і абстрактні, позитивні і негативні, співвідносні і неспіввідносні. Види за кількістю елементів обсягу: одиничні, загальні, нульові. Види понять за характером і типом елементів обсягу.

Відношення між поняттями. Порівнювані і непорівнювані поняття. Сумісні і несумісні поняття. Відношення між сумісними поняттями: тотожності, підпорядкування, перетину. Види відношень серед несумісних понять: протилежності, суперечності, співпідпорядкованості.

Операції над поняттями як логічні дії, що призводять до утворення нових понять.

Узагальнення — перехід від виду до роду. Категорії як межа узагальнення. Обмеження — перехід від роду до виду. Межа обмеження — одиничне поняття.

Визначення (дефініція) понять. Основні види визначень: семантичні (остенсивні) і синтаксичні, явні — атрибутивно-реляційні (визначення через рід і видозмінну ознаку), генетичні, операційні; неявні — контекстуальні, індуктивні, через аксіоми. Правила визначень і можливі помилки у визначенні понять.

Поділ понять і його види: за видозмінюючою ознакою, дихотомія. Правила поділу і можливі помилки в поділі понять. Класифікація, її основні види.

Роль понять у пізнанні і практичній діяльності людини.

Література [2–5; 7; 8; 10–12; 14; 17; 19–21; 24–26; 29; 37; 38]

Тема 5. Судження як форма мислення

Загальна характеристика судження і висловлювання. Відмінності між судженням і реченням. Питання і судження. Зміст і форма суджень. Структура судження (суб'єкт, предикат, логічна зв'язка). Представлення структури суджень за допомогою формул.

Просте і складне судження. Прості судження, їх види та структура. Види атрибутивних суджень. Прості реляційні судження. Симетричність, рефлексивність, транзитивність. Поєднана класифікація суджень за кількістю і якістю.

Розподіл термінів у судженні. Логічні змінні і логічні постійні. Квантори і пропозиційні функції в судженнях. Поділ суджень за змістом предиката. Поділ суджень за модальністю. Судження та їх роль у логічному вираженні норм людського спілкування.

Об'єднана класифікація простих категоричних суджень: загальностверджувальні (А), загальнозаперечувальні (Е), частковостверджувальні (І), частковозаперечувальні (О).

Сутність і характеристика відношень між судженнями (за логічним квадратом): протилежності (контрарності), підпротилежності (підконтрарності), суперечності, (контрадикторності), підпорядкування. Відношення еквівалентності (рівнозначності).

Складні судження. Поділ складних суджень за типом логічних відношень. Умовні, кон'юнктивні, диз'юнктивні, еквівалентні судження. Еквівалентні судження і тавтологічні речення. Табличне визначення основних логічних сполучників.

Логічні операції над судженнями: обернення, перетворення, протиставлення суб'єкту, протиставлення предикату.

Література [2; 3; 7; 8; 12; 14; 17; 19–21; 24–26; 29; 37; 38]

Тема 6. Умовивід як форма мислення

Загальне поняття про умовивід як форму мислення. Структура умовиводу (засновки, висновки, логічна зв'язка). Поняття логічної підстави і логічного наслідку. Методи та принципи побудови умовиводів. Логічні помилки, що зустрічаються при побудові умовиводів.

Види умовиводів: безпосередні й опосередковані; дедуктивні, індуктивні, традитивні.

Логічна характеристика дедуктивних умовиводів. Визначення дедуктивних умовиводів (силогізмів). Зміст і форма дедуктивних умовиводів. Основні види дедуктивних умовиводів: категоричні, розділові й умовні.

Перетворення і обернення умовних суджень, протиставлення за предикатом у неопосередкованих умовиводах.

Простий категоричний силогізм (ПКС), його структура. Терміни ПКС. Аксиома та загальні правила категоричного силогізму. Фігури і модуси категоричного силогізму. Відмінності категоричних силогізмів за характером засновків.

Складні, скорочені і складно-скорочені силогізми (ентимема, полісилогізм, соріт, епіхейрема). Місце і роль скорочених силогізмів. Співвідношення скорочених умовиводів і категоріального мислення в процесі пізнання.

Поняття про умовний силогізм. Умовно-категоричний силогізм та його структура. Модуси умовно-категоричного силогізму. Висновки з еквівалентних та одиничних умовиводів.

Розділово-категоричний силогізм. Ділеми, трілеми, полілеми. Основні види ділем: прості і складні, конструктивні і деструктивні. Побудова ділем і логічний шлях висновка.

Логічна характеристика індуктивних умовиводів. Визначення, об'єктивна основа і структура індуктивних умовиводів.

Види індуктивних умовиводів. Повна індукція. Схема міркування для повної індукції. Достовірний характер знання.

Неповна індукція. Схема міркування для неповної індукції. Ймовірнісний характер знання у випадку з неповною індукцією.

Перетворення індуктивних умовиводів. Помилки, що виникають при побудові індуктивних умовиводів. Обмеженість індукції в пізнанні. Роль індуктивних умовиводів в логіці розвитку природничих наук.

Логічна характеристика налогії (традуктивного умовиводу).

Процес проходження умовиводу за аналогією та ознаки цього процесу. Аналогія як рух думки від окремого до окремого, від часткового до часткового. Сутність висхідного знання в аналогії. Можливість умовиводів за аналогією та її зумовленість необхідним, закономірним характером зв'язку ознак предметів. Неопосередкована логічна основа висновків за аналогією. Характер висновків за аналогією і умови підвищення ступеня їх вірогідності.

Види аналогій: аналогія предметів (умовивід, коли уподібнюються два одиничних предмети або дві множини) і аналогія відносин (умовивід, коли уподібнюються не предмети, а відношення між предметами).

Структура традуктивного умовиводу (умовиводу за аналогією), її символічний запис.

Застосування аналогії в природознавстві, в суспільних науках, в практичній, виробничій діяльності.

Література [2; 3; 7; 8; 10–12; 14; 17; 19–21; 24–26; 29; 37; 38]

Розділ III. Логічна характеристика основних законів мислення

Тема 7. Основні закони логіки

Поняття про логічний закон. Закони логіки як внутрішній, необхідний, суттєвий зв'язок між думками людини. Специфіка логічних законів по відношенню до законів природи і суспільства. Універсальний характер логічних законів.

Закон тотожності, його визначення та зміст. Об'єктивна зумовленість і основний смисл закону тотожності як логічної підстави для будь-якого ствердження і висновку. Вимоги до закону тотожності: предметна область та однозначність мислення. Символьна форма запису закону тотожності. Логічні помилки, що виникають унаслідок порушення вимог закону тотожності. Застосування даного закону в науковій і повсякденній діяльності людей.

Закон заборони суперечності (несуперечності), його правила та область застосування. Неприпустимість логічної суперечності в мисленні людини. Межі дії закону заборони суперечності. Символьна форма запису закону заборони суперечності. Логічні помилки, що виникають унаслідок порушення вимог даного закону. Значення закону заборони суперечності для пізнання навколишньої дійсності.

Закон виключеного третього, його визначення і логічна формула. Сфера застосування закону виключеного третього. Логічні помилки, що виникають унаслідок порушення закону виключеного третього. Символьна форма запису закону виключеного третього. Об'єктивні підстави даного закону, його роль у пізнанні і практичній діяльності.

Смисл поняття: “достатня підстава”. Закон достатньої підстави, його визначення і зміст. Логічні помилки, що виникають унаслідок порушення закону достатньої підстави.

Література [2; 3; 7; 12; 14; 17; 19; 24; 26; 29; 37; 38]

Розділ IV. Логічна характеристика доведення

Тема 8. Доведення і спростування

Поняття доведення і його логічна структура: теза, аргументи, демонстрація, логічний зв'язок тези з аргументами. Доведення як різновид умовиводу. Вживання терміна “доведення” в значеннях: факту, джерела даних про факти, логічного процесу мислення, обґрунтування істинності одного судження за допомогою інших.

Основні види аргументів: факти дійсності, закони, аксіоми, визначення, раніше доведені положення. Характеристика видів аргументів. Демонстрація як сукупність прийомів обґрунтування тези.

Розподіл доведення на види. Поняття прямого доведення, його обґрунтування. Поняття антитези. Непряме доведення та його обґрунтування за допомогою обґрунтування хибності антитези. Доведення від супротивного, або приведення до абсурду.

Поняття про спростування, його логічна структура. Способи спростування: спростування тези, спростування аргументів, спростування зв'язку тези з аргументом. Характеристика способів спростування.

Правила доведення і спростування. Стосовно тези: вона має бути чітко сформульована; протягом доказу або спростування вона повинна залишатися тією ж самою. Логічні помилки стосовно аргументів, що трапляються в доведеннях: аргументи мають бути істинними судженнями, аргументи повинні бути достатньою основою для тези.

Логічні помилки, що найчастіше трапляються під час доведення і спростування (софізми, паралогізми, логічні парадокси). Роль практики як критерію істини в процесах міркування.

Значення доведення і спростування в пізнанні, науці і практичній діяльності людей у різних сферах суспільного життя.

Література [2–5; 7; 8; 10–12; 14; 17; 18–21; 24–26; 29; 33; 38]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (РЕФЕРАТІВ)

1. Предмет і методи логіки як науки.
2. Співвідношення формальної і діалектичної логіки.
3. Основна проблематика логічної семіотики.
4. Емпіричне відображення дійсності і абстрактне мислення.
5. Поняття істини з погляду філософії і логіки.
6. Зародження і розвиток логічних знань в античну епоху.
7. Арістотель — “батько” формальної логіки.

8. Розвиток логіки в Індії.
9. Основні ідеї і представники середньовічної (схоластичної) логіки.
10. Розвиток логіки у Новий час.
11. Індуктивна логіка Ф. Бекона, Дж. Ст. Мілля, Р. Карнапа.
12. Теорія смислу Г. Фреге.
13. Розвиток логіки протягом XIX–XX століть.
14. Розвиток логіки в Україні.
15. Викладання логіки в Києво-Могилянській академії в XVII–XVIII століттях.
16. Внесок представників Львівсько-Варшавської школи у розвиток логіки.
17. Основні логіко-філософські концепції смислу і значення.
18. Соціальне призначення і функції логіки.
19. Теоретичне і практичне значення логіки.
20. Роль логіки в процесі навчання.
21. Роль логіки у формуванні інтелектуальної культури людини.
22. Основні види логічних помилок і шляхи їх подолання.
23. Характеристика поняття як форми мислення.
24. Теорія іменування в логіці.
25. Боротьба психологізму і логіцизму в логіці.
26. Логічні відношення між поняттями.
27. Логічні операції над поняттями.
28. Класифікація, її роль у науці і практиці.
29. Загальна характеристика судження як форми мислення.
30. Специфіка модальних суджень.
31. Відношення між судженнями.
32. Логічні операції над судженнями.
33. Логічна характеристика складних суджень, побудованих за допомогою логічних сполучників.
34. Основні закони логіки.
35. Умовивід як форма мислення.
36. Основні види умовиводів: дедуктивні, індуктивні, традуктивні (аналогії).
37. Специфіка безпосередніх умовиводів.
38. Простий категоричний силогізм.
39. Складні і складно-скорочені силогізми.
40. Характеристика розділових і умовних силогізмів.
41. Індукція з погляду логіки та її роль у пізнанні.

42. Гіпотеза та її роль у науці.
43. Логічна характеристика аналогії.
44. Логічна характеристика доведення і спростування.
45. Використання доведень і спростувань у науці і практичній життєдіяльності.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Специфіка предмета формальної логіки.
2. Характеристика форм емпіричного пізнання дійсності.
3. Загальна характеристика форм абстрактного мислення.
4. Істинність думки.
5. Формальна правильність міркувань.
6. Розвиток логіки в античній Греції.
7. Основні напрями середньовічної (схоластичної) логіки.
8. Розвиток логіки у Новий час.
9. Прогрес логічних знань у XIX–XX століттях.
10. Розвиток логіки в Україні.
11. Соціальне призначення і функції логіки.
12. Роль логіки у формуванні інтелектуальної культури людини.
13. Основні види логічних помилок: паралогізми, софізми, парадокси.
14. Значення логіки для юристів.
15. Характеристика поняття як форми мислення.
16. Генезис понять.
17. Функції понять.
18. Структура понять: обсяг і зміст поняття.
19. Закон зворотного відношення між обсягом і змістом понять.
20. Поняття і слово.
21. Теорія іменування в логіці.
22. Види понять за кількістю елементів обсягу.
23. Види понять за характером елементів обсягу.
24. Види понять за типом елементів обсягу.
25. Види понять за характером ознак, що становлять зміст поняття.
26. Характеристика основних видів відношень сумісності між поняттями.
27. Характеристика основних видів відношень несумісності між поняттями.
28. Обмеження і узагальнення понять.
29. Операція визначення понять.

30. Операція поділу понять.
31. Класифікація та її види.
32. Загальна характеристика судження як форми мислення.
33. Структура і основні види простих (елементарних) суджень.
34. Специфіка реляційних суджень.
35. Алетичні модальні судження.
36. Епістемічні модальні судження.
37. Деонтичні модальні судження.
38. Аксиологічні модальні судження.
39. Темпоральні модальні судження.
40. Відношення між простими атрибутивними судженнями (за логічним квадратом).
41. Відношення підкорення (за логічним квадратом).
42. Відношення контрарності між судженнями (за логічним квадратом).
43. Відношення субконтрарності між судженнями (за логічним квадратом).
44. Відношення суперечності між судженнями (за логічним квадратом).
45. Відношення між простими реляційними судженнями.
46. Відношення між складними судженнями.
47. Логічні операції над судженнями.
48. Складні судження та їх види.
49. Логічна характеристика кон'юнкції.
50. Логічна характеристика простої диз'юнкції.
51. Логічна характеристика строгої диз'юнкції.
52. Логічна характеристика матеріальної імплікації.
53. Логічна характеристика еквіваленції.
54. Логічна характеристика заперечення.
55. Табличне визначення логічних сполучників.
56. Квантор всезагальності.
57. Квантор існування.
58. Характеристика логічного закону.
59. Закон тотожності.
60. Закон суперечності.
61. Закон виключеного третього.
62. Закон достатньої підстави.
63. Загальна характеристика умовиводу як форми мислення.
64. Основні види умовиводів.
65. Безпосередні і опосередковані умовиводи.
66. Логічна характеристика дедукції.
67. Логічна характеристика простого категоричного силізму.

68. Структура простого категоричного силлогізму.
69. Фігури і модуси простого категоричного силлогізму.
70. Характеристика логічно правильних модусів простого категоричного силлогізму.
71. Полісиллогізм.
72. Скорочено-розподільний силлогізм (ентимема).
73. Епіхейрема.
74. Соріти (складно-скорочені силлогізми).
75. Силлогізми за логічним квадратом.
  76. Імплікативний (умовний) силлогізм.
  77. Умовно-категоричний силлогізм.
  78. Фігури умовно-категоричного силлогізму.
  79. Суто розділовий умовивід.
  80. Розділово-категоричний умовивід.
  81. Розділово-умовний умовивід.
  82. Схеми, види і характеристика дилем.
  83. Логічне розуміння індукції.
  84. Роль індукції у пізнанні.
  85. Повна індукція та її структура.
  86. Неповна індукція та її структура.
  87. Гіпотеза з логічної точки зору.
  88. Логічна характеристика аналогії (традуктивного умовиводу).
  89. Аналогія відношень.
  90. Аналогія речей.
  91. Структура доведення.
  92. Пряме доведення.
  93. Опосередковане доведення.
  94. Правила доведення на основі закону тотожності.
  95. Правила доведення на основі закону заборони суперечності.
  96. Правила доведення на основі закону достатньої підстави.
  97. Спростування з логічної точки зору.
  98. Логічна структура спростування.
  99. Способи і правила спростування.
100. Пряме спростування.
101. Опосередковане спростування.
102. Спростування щодо тези.
103. Спростування щодо аргументів.
104. Спростування щодо зв'язку тези з аргументами (демонстрація).
105. Логічні помилки у доведенні і спростуванні щодо тези і аргументів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Аналитическая философия: Избранные тексты.* — М., 1993.
2. *Арутюнов В. Х., Кирик Д. П., Мішин В. М.* Логіка: Навч. посіб. для економістів. — К., 2000.
3. *Бандурка О. М., Тягло О. В.* Курс логіки: Підручник. — К., 2002.
4. *Бартон В. И.* Логика. — Минск, 2001.
5. *Бернов В. Ф. и др.* Логика: Учеб. пособие. — М., 1997.
6. *Бирюков Б. В.* Теория смысла Готлоба Фреге // Применение логики в науке и технике. — М., 1960.
7. *Бочаров В. Л., Маркин В. И.* Основы логики: Учебник. — М., 1997.
8. *Брюшинкин В. Н.* Практический курс логики для гуманитариев. — М., 1996.
9. *Витгенштайн Л.* Tractatus Logico-philosophicus. Філософські дослідження. — К., 1995.
10. *Гетманова А. Д.* Учебник по логике. — 3-е изд. — М., 1997.
11. *Горский Д. П., Ивин А. А., Никифоров А. Л.* Краткий словарь по логике. — М., 1991.
12. *Демидов И. В.* Логика: Учеб. пособие для юрид. вузов. — М., 2000.
13. *Ершиев А. А., Лукашевич Н. П.* Логика. — К., 1999.
14. *Жеребкін В. Є.* Логіка: Підруч. для юрид. ф-тів і вузів. — 3-є вид. — К., 2001.
15. *Жоль К. К.* Вступ до сучасної логіки. — К., 2002.
16. *Жоль К. К.* Методы научного познания и логика для юристов. — К., 2001.
17. *Иванов Е. А.* Логика. — М., 1996.
18. *Ивин А. А.* Искусство правильно мыслить. — М., 1990.
19. *Ивин А. А., Никифоров А. Л.* Словарь по логике. — М., 1998.
20. *Івін О. А.* Логіка. — К., 1996.
21. *Ишмуратов А. Т.* Вступ до філософської логіки. — К., 1997.
22. *Ишмуратов А. Т.* Логический анализ практических рассуждений. — К., 1987.
23. *Карнап Р.* Значение и необходимость. — М., 1959.
24. *Конверський А. Є.* Логіка: Підруч. для вузів. — К., 1998.
25. *Конверський А. Є.* Логіка: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. — К., 1999.
26. *Кондаков Н. И.* Логический словарь. — М., 1971.
27. *Лукашевич Я.* Аристотелевская силлогистика с точки зрения современной формальной логики. — М., 1959.
28. *Моррис Ч. У.* Основания теории знаков / Пер. с англ. В. П. Мура // Семиотика. — М., 1983. — С. 37–89.
29. *Переверзев В. Н.* Логистика: Справочная книга по логике. — М., 1995.
30. *Попович М. В.* Философские вопросы семантики. — К., 1975.
31. *Попецов Г. А.* Русская семиотика: идеи, методы, персоналии, история. — М., 2001.
32. *Рассел Б.* Исследования значения и истины. — М., 1999.

33. *Тарский А.* Истина и доказательство // *Вопр. философии.* — 1972. — № 8. — С. 136–145.
34. *Тарский А.* Понятие истины в языках дедуктивных наук // *Философия и логика Львовско-Варшавской школы.* — М., 1999. — С. 19–155.
35. *Фреге Г.* Логические исследования. — Томск, 1997.
36. *Фреге Г.* Смысл и денотат // *Семиотика и информатика.* — М., 1997. — Вып. 35. — С. 351–379.
37. *Хоменко І. В.* Логіка — юристам. — К., 1997.
38. *Хоменко І. В., Алексюк І. А.* Основи логіки. — К., 1996.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Логіка”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Логіка”	4
Теми контрольних робіт (рефератів).....	10
Питання для самоконтролю	12
Список рекомендованої літератури.....	15

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. В. Медведєва
Т. М. Тележенко
Т. Г. Замура

МАУП
Зам. № ВКЦ-1651

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП